

Zitting 1974-1975

13 473 (R 990)

Wijziging van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, inhoudende beëindiging van de Statutaire band met Suriname

Nr. 6

Verslag van de Staten van de Nederlandse Antillen

Ontvangen 31 juli 1975

Bespreking van het onderhavige ontwerp van Rijkswet heeft aanleiding gegeven tot het maken van de navolgende opmerkingen.

Gelijk in de preambule tot uitdrukking gebracht hebben Nederland, de Nederlandse Antillen en Suriname vrijwillig het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden aanvaard. Thans, ruim 20 jaren na zijn afkondiging, zal het gewijzigd moeten worden om alzo te voldoen aan de wens van Suriname om per 25 november 1975 uit het verband van het Koninkrijk te treden. Niets mag Suriname de verwezenlijking van zijn onafhankelijkheid in de weg gelegd worden en de Staten van de Nederlandse Antillen geven dan ook hun volle medewerking aan de realisering daarvan.

Enkele leden merkten op dat zij hun medewerking verlenen, mits de onafhankelijkheid inderdaad de wens is van het Surinaamse volk. Zij hadden gaarne gezien dat aler dit ontwerp aanvaard wordt, er een tripartite bespreking plaatsvindt tussen de Rijksdelen.

Met verwijzing naar het eerste artikel van het ontwerp zouden enkele andere leden gaarne ingelicht worden omtrent de reden waarom niet de tekst van het Statuut in zijn geheel, waar nodig, gewijzigd wordt, maar volstaan wordt met invoeging van een nieuw artikel dat de bepalingen van onze rechtsorde voor wat betreft Suriname buiten werking stelt.

Overigens merkten deze leden op dat de bepalingen opgenomen in de artikelen 54, 59 en 60 inmiddels vervallen zijn en dat deze artikelen derhalve gevoeglijk uit het Statuut gelicht kunnen worden en de andere artikelen alsdan vernummerd.

Met betrekking tot het grensgeschil Suriname – Guayana zouden deze leden ingelicht willen worden over de stand van zaken in deze en gaarne vernemen of er vóór 25 november 1975 een overeenstemming terzake tegevoet zou kunnen worden gezien.

Voorts zouden zij er prijs op stellen bij de beantwoording van de onderhavige opmerkingen te mogen vernemen hoe de defensie van Suriname geregeld zal worden na de onafhankelijkheid.

Van de gelegenheid wil men gebruik maken om voor wat betreft de Nederlandse Antillen de navolgende punten naar voren te brengen.

Om te beginnen wil men stellen dat de Staten van de Nederlandse Antillen volledig staan achter het beleid van de Antilliaanse regering inzake de onafhankelijkheid van de Antillen. De Antillen moeten, evenals Suriname, vrij zijn in het bepalen van de datum waarop zij hun onafhankelijkheid willen

verwerven; deze mag hun niet opgedrongen worden. Zij wensen geen beëindiging van het Statuut aler bepaalde garanties verkregen zijn, opdat zij de onafhankelijkheid goed voorbereid in kunnen gaan.

Met referte aan de bepaling van het tweede lid van artikel 5 van het Statuut: 'De Grondwet neemt de bepalingen van het Statuut in acht.' en gezien het feit dat de Grondwet voor bepaalde aangelegenheden een rechtswaarde heeft verkregen gelijk aan het Statuut, zouden vele leden gaarne vernemen waarom niet een zelfde wijzigingsprocedure gevolgd is als voorgeschreven voor de Grondwet, nl. dat de Kamers na afkondiging van de wet ontbonden worden en dat de nieuwe Kamers niet dan met tenminste twee derden der uitgebrachte stemmen de in de wet voorgestelde veranderingen hebben aanvaard.

Eveneens brachten de leden aan het woord naar voren dat ten tijde van de rondetafelconferentie men in Nederland niet wou ingaan op het verzoek van Aruba om afscheiding uit het verband van de Nederlandse Antillen en het scheppen van een rechtstreekse band met het Koninkrijk. Door Nederland werd toentertijd te berde gebracht dat dit op grondwettelijke bezwaren zou stuiten, daar volgens de Grondwet het grondgebied van het Koninkrijk slechts Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen omvat. Thans echter gaan er in Nederland stemmen op dat de omschrijving van het grondgebied in de Grondwet zuiver descriptief is en geen normatieve betekenis heeft als voorheen algemeen werd aangenomen. Zij kunnen niet aan de indruk ontkomen dat Nederland aan de bepalingen van de Grondwet en het Statuut die interpretatie geeft die het het beste voor komt. Graag zouden zij de reden willen vernemen waarom thans een andere interpretatie gegeven wordt aan bedoelde omschrijving van het grondgebied.

Ook verzochten deze leden het standpunt van Nederland te mogen vernemen met betrekking tot de vaststelling van de nieuwe Grondwet. In het algemeen wordt aangenomen dat daartoe een gekwalificeerde meerderheid vereist is, doch het schijnt dat men in Nederland enigszins van deze gedachte wil afstappen. Met klem wil men dezerzijds aandringen op een duidelijke uitspraak van Nederlandse zijde in deze. Men wil voorkomen dat de Antillen straks benadeeld zouden kunnen worden door een niet duidelijk en vastomlijnde uitleg van de betreffende wetsbepalingen. De Antillen moeten zelf de procedure bepalen die gevolgd moet worden wanneer straks zal moeten worden overgegaan tot het treffen van de maatregelen tot realisering van hun onafhankelijkheid en eventueel van de onderscheidene eilanden. Onder geen enkel beding zal een negatieve uitleg van welke wetsbepaling dan ook inzake de onafhankelijkheid van Suriname mede van toepassing mogen zijn op de Antillen en de eilanden. Hetgeen nu overeengekomen wordt tussen Nederland en Suriname mag niet als leidraad dienen bij de onderhandelingen die straks in het kader van de voorbereiding van de onafhankelijkheid van de Antillen zullen moeten plaatsvinden.

Met betrekking tot de territoriale wateren van de Antillen zou graag vernomen worden of Nederland niet de mening deelt dat tussen het Koninkrijk en de betrokken landen overeengekomen dient te worden waar en hoe de demarcatielijn getrokken dient te worden vóór de onafhankelijkheid van de Antillen.

Inzake het luchtvervoer werd opgemerkt dat artikel 54 van het Statuut bereids buiten werking is getreden en dat alzo het luchtvaartbeleid thans geen Koninkrijksaangelegenheid meer is zodat de Antillen vrij zijn om luchtvaartovereenkomsten aan te gaan. In dit verband zou gaarne vernomen worden of er van Nederlandse zijde druk werd uitgeoefend opdat de overeenkomst, voortvloeiende uit de in Suriname gehouden luchtvaartbesprekingen op Koninkrijksniveau, ook van toepassing is op de Antillen.

Gezien het feit dat de Nederlandse Regering thans de schulden van Suriname aan Nederland wegens reeds ontvangen leningen zal kwijtschelden, werd ten slotte de vraag gesteld of de Nederlandse Regering bereid is om

eveneens en nu reeds die van de Antillen kwijt te schelden, opdat zij het nieuwe Koninkrijksverband met een schone lei kunnen beginnen.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de Centrale Commissie gehouden op de 23ste juli 1975.

De Rapporteur,
F. D. Figaroa.